

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Literatura a film pro sedmý, osmý a devátý ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_2C_9_Lev_Nikolajevič_Tolstoj**

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Název vzdělávacího materiálu: **Lev Nikolajevič Tolstoj**

Autor: **Mgr. Barbora Schneiderová**

Datum vytvoření: **24.6.2013**

Anotace: DUM seznamuje žáky s životem a osobností Lva Nikolajeviče Tolstého, přibližuje jeho názory a seznamuje žáky s jeho dílem. Podrobněji rozebírá dílo Anna Karenina.

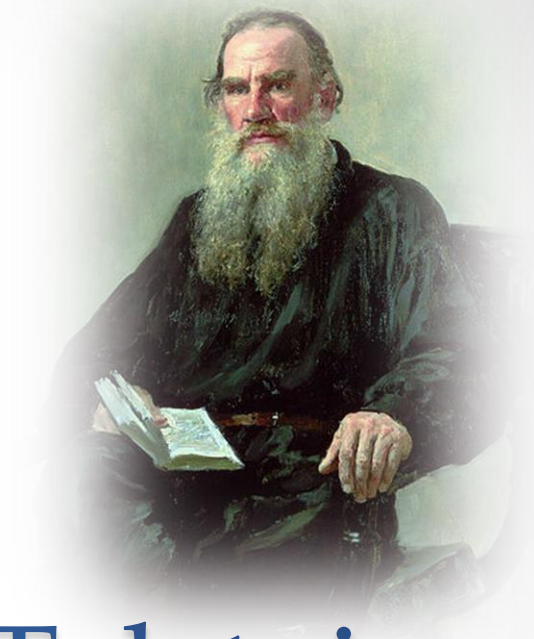
Očekávaný výstup: Žák se orientuje v životě a díle autora a dokáže dílo zařadit do doby.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 2. stupeň

Metodické pokyny: Výklad života autora, četba ukázek, diskuze.

Pomůcky: ukázky učitele

Časový harmonogram: výklad + diskuze 35 minut

Lev Nikolajevič Tolstoj

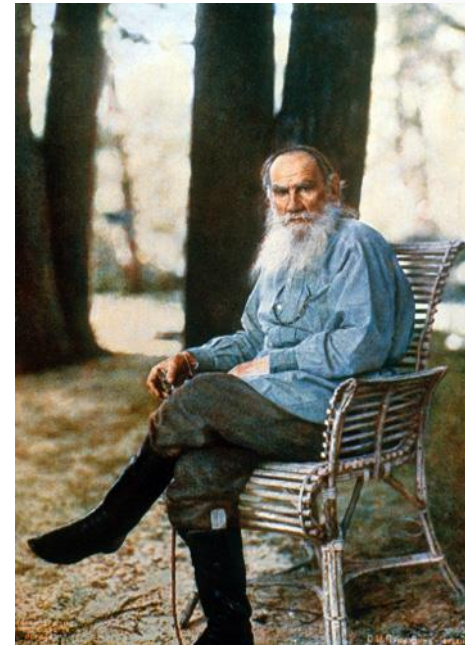
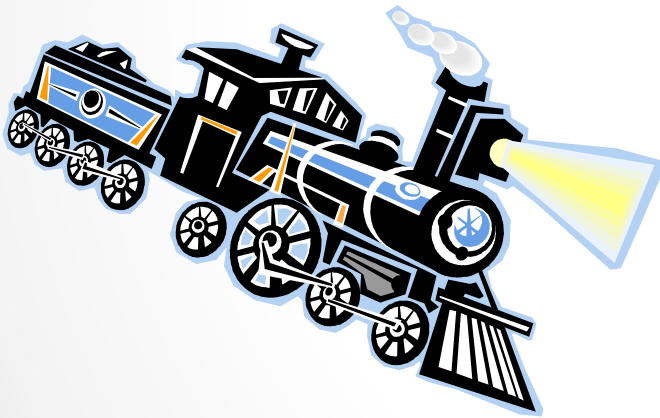
Mgr. Barbora Schneiderová

Život (28.8.1828 – 20.11.1910)

- narodil se ve staré šlechtické rodině, rodiče mu záhy zemřeli, vychovávala jej teta podle starých šlechtických zvyků,
- nikdy nedokončil studia, odešel na svůj statek do Jasně Poljany, kde se snažil zlepšit život svých poddaných,
- Bojoval v krymské válce, později se vrátil domů a založil vlastní školu,
- Jeho učení bylo velmi specifické – prosazoval nenásilný styl učení s ohledem na individualitu dítěte, snažil se o návrat k přírodě, vyjádření skromnosti a prosazení vegetariánství,
- vydával vlastní učebnice,
- oženil se s velmi mladou dívkou, manželství příliš nefungovalo zejména kvůli jeho nevěrám a panovačné povaze,
- odmítal carismus, ale i evropský liberalismus, otevřeně kritizoval společnost a distancoval se od ní,
- nesouhlasil však, aby se proti zlu bojovalo násilím, zdůrazňoval potřebu mravní výchovy.

Život

- ve své rodině a ve své společenské třídě je velmi nešťasten, odvrací se od nich,
- Roku 1910 ve věku 82 let odchází od své rodiny a cestuje bez jasného cíle vlakem, 28.11. v bytě přednosta stanice umírá na zápal plic.

Dílo

Tolstoj patří nejznámější ruské, ale i světové spisovatele. Jeho dílo je stejně různorodé jako jeho život. Napsal mnoho povídek, ve kterých se promítá jeho zkušenost z bojů. Mezi jeho vrcholná díla však patří trojice světoznámých románů.

Vojna a mír

Anna Karenina

Vzkříšení

Velmi známá je také značně autobiografická trilogie:

Dětství

Chlapectví

Jinošství

Vojna a mír

Čtyřdílný rozsáhlý román, který na pozadí napoleonských válek a dalších historických událostí poukazuje na soudobou ruskou společnost. Tolstoj zde představuje svůj názor na úlohu osobnosti v dějinách, tvrdí, že dějiny nevytváří vynikající jedinci, nýbrž lid, náhody a okolnosti.

**A jaký je Váš
názor?**

Anna Karenina

Na pozadí soudobé moskevské a petrohradské společnosti se rozvíjí slavný příběh milostného trojúhelníku. Vdaná Anna se zamiluje do hraběte Vronského. I přes nesouhlas rodiny a společnosti si jde za svou láskou. Dramatický psychologický příběh končí Anninou sebevraždou?

**Jak by se k Anně
zachovala
společnost dnes?**

Vzkříšení

Román o vině, výčitkách a morální zodpovědnosti. Hlavní hrdina se setkává u soudu s dívkou, kterou kdysi svedl a ona se kvůli němu dostala na dno společnosti. Výčitky jej donutí starat se o ni a po odsouzení ji doprovázet na nucené práce na Kavkaz. Nabízí dívce také sňatek. Ona jej odmítá.

Anna Karenina byla několikrát zfilmována. Poprvé již roku 1914 jako němý film. Nejnovější verze je z roku 2012. Podívejte se na trailer filmu. Existuje také celá řada divadelních adaptací. V Čechách se hraje mimo jiné v Divadle ABC nebo v brněnské Redutě, jejíž představení bylo nominováno na Cenu Thálie.

<http://www.youtube.com/watch?v=8sEtL4hJi-0> – trailer filmu

<http://www.youtube.com/watch?v=9Ztm-sU-7gY> – Divadlo ABC

ANNA KARENINA - UKÁZKA

Vronskij se ubíral za průvodčím do vozu a u vchodu do kupé zůstal stát, aby vycházející dáma mohla projít. S taktem, vlastním člověku z vyšší společnosti, poznal na první pohled, že tato dáma rovněž náleží k vyšším kruhům. Omluvil se a už chtěl vstoupit dovnitř, ale nedalo mu to a pohlédl na ni ještě jednou- nikoli proto, že byla velmi hezká, ani ho nezaujal půvab a skromná grácie vyzařující z celé postavy, nikoli, avšak ve výrazu jejího spanilého obličeje, jak šla kolem něho, byla jakási lahoda a něha. Když se ohlédl, také otočila hlavu. Jiskrné šedivé oči, přecházející pod hustými řasami až do černa, utkvěly přátelsky a pozorně na jeho tváři, jako by ho poznávala, a vzápětí se přenesly na přicházející zástup, jako by někoho hledaly. I v tom letmém pohledu zachytil Vronskij tajenou živost, která jí pohrávala na tváři a těkala mezi jiskrnýma očima a sotva patrným úsměvem, který jí zvlnil rudé rty. Snad jakási přemíra citů tolik naplňovala její bytost, že se proti její vůli odrážela v zářícím pohledu a hned zase v úsměvu. Naschvál uhasila světélko v očích, ale svítilo proti její vůli v sotva patrném úsměvu.

Zdroje

Pokud není uvedeno jinak, autorkou textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

[cit. 2013-06-22]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ilya_Efimovich_Repin_\(1844-1930\)_-Portrait_of_Leo_Tolstoy_\(1887\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ilya_Efimovich_Repin_(1844-1930)_-Portrait_of_Leo_Tolstoy_(1887).jpg)

[cit. 2013-06-22]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:L.N.Tolstoy_Prokudin-Gorsky.jpg

[cit. 2013-06-22]. McGarvey, S.: Anna Karenina, Focus Features. Dostupný na:

<http://www.csfd.cz/film/299792-anna-karenina/>

[cit. 2013-06-22]. McGarvey, S.: Vronskij, Focus Features. Dostupný na:

<http://www.csfd.cz/film/299792-anna-karenina/>

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:

<http://www.youtube.com/watch?v=8sEtL4hJi-0> –

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:

<http://www.youtube.com/watch?v=9Ztm-sU-7gY>

Tolstoj, L.N.: Anna Karenina. Fragment, Praha 2011

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010

Galerie MS Office, www.office.microsoft.com